

ΘΥΜΙΑΜΑ

«Θυμίαμά Σοι προσφέρομεν, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, εἰς ὁσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς»

Ἑβδομαδιαῖο περιοδικό • Ἀριθμ. φύλ. 18

Συντάκτης: Ἐπίσκοπος Ἱερεμίας

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΟΥΡΤΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ

Η ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΑΣ

1. Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἀδελφοί χριστιανοί, ἔγινε ἄνθρωπος, χωρὶς νά πάψει νά εἶναι Θεός καί ἔδωσε στὸν κόσμον τὴν θεογνωσία, τὴν γνώση γιὰ τὸν Θεό. «Θεολογία» λέγουμε τὴν γνώση αὐτή. Καθένας πού δέχεται τὴν γνώση τοῦ Θεοῦ τὴν ζεῖ ἔπειτα μέσα του, ἀλλὰ τὴν ζεῖ ἀνάλογα μέ τὴν ποιότητα τῆς ψυχῆς του. Ἔτσι στὴν Ἐκκλησία μας ὁ καθένας ζεῖ μία *μυστική θεολογία*. Καί ὅσο ὁ καθένας προοδεύει στὴν καθαρότητα τῆς ψυχῆς του, τόσο ζεῖ καί γεύεται σωστότερα καί καλύτερα τὴν ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ, τὴν θεολογία, ὅπως τὴν εἶπαμε παραπάνω. Πάντως πρέπει νά γνωρίζουμε ὅτι στὴν Ἐκκλησία μας ἔχουμε αὐτά τὰ δύο: τὴν «θεολογία», τὴν γνώση, δηλαδή, τοῦ Θεοῦ, καί τὸν «μυστικισμό», τὴν ἐσωτερική, δηλαδή, βίωση τῆς γνώσης τοῦ Θεοῦ. Καί τὸ ἐσωτερικό αὐτό βίωμα τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ στὴν καρδιά μας ἐκδηλώνεται βέβαια ἔπειτα καί ἐξωτερικά, μέ ἔργα καλά καί ἐνάρετα. Ἀλλὰ πρέπει πρῶτα ἡ θεολογία (= ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ) νά *ἐνεργεῖται μέσα μας*» (βλ. Α΄ Θεσ. 1,13), νά ζυμωθεί στὴν ψυχὴ μας, νά γίνεῖ ἔρωτάς μας. Νά μᾶς γίνεῖ «μυστική θεολογία». Ἄν δέν γίνεῖ αὐτό, ἄς μὴ τολμᾶμε νά μιλάμε γιὰ τὸν Θεό, γιατί ὁ λόγος μας θά ἐγγίζει τίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων σάν πάγος!...

2. Ὁ σκοπὸς γιὰ τὸν ὁποῖο μᾶς δόθηκε ἡ θεογνωσία ἀπὸ τὸν Θεό εἶναι, ἀγαπητοί μου, γιὰ νά γνωρίσουμε τὸν Θεό καί νά ἐνωθοῦμε μαζί Του. «Θέωση» λέγουμε τὴν ἐνωση αὐτή μέ τὸν Θεό. Ἡ τὴν λέμε καί «ἀγιότητα», γιατί ὁ ἅγιος πέτυχε τὴν ἐνωσὴ του μέ τὸν Θεό, τὴν «θέωσή» του. Εἶναι πολὺ σημαντικό αὐτό, ἀδελφοί, νά τὸ γνωρίζουμε, γι' αὐτό καί ἡ Ἐκκλησία ἔδωσε, σέ Οἰκουμενικές Συνόδους, μεγάλες μάχες γιὰ τὸ Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, ὅτι εἶναι τέλειος Θεός καί τέλειος ἄνθρωπος. Γιατί, ἂν ὁ Ἰησοῦς Χριστός δέν εἶναι τέλειος Θεός καί τέλειος ἄνθρωπος, δέν μπορούμε ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι νά θεωθοῦμε· δέν μπορούμε, δηλαδή, νά πετύχουμε τὸν σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖο πλαστήκαμε.

3. Ἡ ἐνωση τῶν δύο φύσεων, τῆς θείας καί τῆς ἀνθρώπινης, στό Πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔγινε στὴν Κοιλία τῆς Παναγίας! Γι' αὐτό καί τὴν Κοιλία τῆς λέγουμε *«ἐργαστήριον ἐνώσεως τῶν δύο φύσεων»* (ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας). Καί ἡ ἐνωση τῆς δικῆς μας ἀνθρώπινης φύσης μέ τὴν θεία φύση, γιὰ νά πετύχουμε τὴν θέωσή μας, θά γίνεῖ στὴν Κοιλία τῆς Θεοτόκου Ἐκκλησίας! Οἱ ἅγιοι Πατέρες, ὅπως μιλοῦν γιὰ Θεοτόκο Παναγία, ἔτσι μιλοῦν καί γιὰ Θεοτόκο Ἐκκλησία, στὴν Ὅποια ἐπαναλαμβάνεται σέ κάθε πιστό, κατὰ τὸ μέτρο τῆς καθαρότητάς του, τὸ θαῦμα πού ἔγινε στὴν Παναγία μας. Στὴν Ἐκκλησία, λοιπόν, μέ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ πού μᾶς παρέχει αὐτὴ διὰ τῶν ἁγίων τῆς Μυστηρίων, στὴν Ἐκκλησία θά πετύχουμε καί τὸν καθαρμό μας ἀπὸ τὰ ἁμαρτωλά μας πάθη καί τὸν ἁγιασμό μας, τὴν ἐνωσή μας, δηλαδή, μέ τὸν Θεό. Ἀλλὰ ἐδῶ πού ἔφτασα, μιλώντας γιὰ Ἐκκλησία, ἔχω νά σᾶς πῶ, χριστιανοί μου, σάν σέ παρέκβαση, ὅτι κατὰ τὸν 11ο αἰ. ἀποκόπηκαν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μας οἱ λεγόμενοι τώρα «Καθολικοί». Μέχρι ὅμως τότε, μέχρι τὸ σχίσμα δηλαδή,

είχαμε κοινή παράδοση μέ αυτούς, τήν ὁποία κρατοῦμε μέχρι τώρα καί ἑμεῖς καί αὐτοί. Καί ἑμεῖς τώρα ἔχουμε τούς ἁγίους πού ἔχουν οἱ Καθολικοί πρῖν ἀπό τό σχίσμα, τόν ἅγιο Κυπριανό, τόν ἅγιο Αὐγουστῖνο, τόν Μέγα Γρηγόριο, ἀλλά καί αὐτοί πάλι ἔχουν τούς δικούς μας ἁγίους πρῖν ἀπό τό σχίσμα, τόν ἅγιο Ἀθανάσιο, τόν ἅγιο Βασίλειο, τόν ἅγιο Κύριλλο Ἀλεξανδρείας. Καί ἂν μιλάμε γιά διάλογο μέ τούς Καθολικούς γιά ἔνωση μαζί τους, αὐτό τό κάνουμε μέ βάση τήν κοινή αὐτή παράδοση. Γιατί μετά αὐτοί παρεξέκλιναν σέ δογματικές θέσεις ἀσυμβιβάστους μέ τήν πρώτη παράδοση.

4. Ἡ Ἐκκλησία μας, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας, στήν ὁποία πετυχαίνουμε τόν καθαρμό μας καί τόν ἑξαγιασμό μας λέγεται «καθολική». Ἔτσι τό ὁμολογοῦμε στό «Πιστεῦω» μας: *«Εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικήν καί ἀποστολικήν Ἐκκλησίαν»*. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι καθολική κατά τό ὅτι *«ἕκαστον τῶν μελῶν της, ὄχι μόνον ὁ κληρικός, ἀλλά καί πᾶς λαϊκός καλεῖται νά ὁμολογή καί νά ὑπερασπίζη τήν ἀλήθεια τῆς παραδόσεως... Εἰς χριστιανός δεχθεῖς τό Ἅγιον Πνεῦμα κατά τό Μυστήριον τοῦ Ἁγίου Χρίσματος δέν δύναται νά εἶναι ἀδιάφορος ὡς πρὸς τήν πίστιν· εὐθύνεται πάντοτε διά τήν Ἐκκλησίαν»*.¹ Ἀλλά λέγεται ἡ Ἐκκλησία μας «καθολική» καί διότι δέν μπορεῖ νά ταυτισθεῖ μέ ἓνα ἔθνος ἢ μέ ἓνα πολιτισμό. Αὐτό στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας χαρακτηρίζεται ὡς αἵρεση· εἶναι ἡ αἵρεση τοῦ φυλετισμοῦ. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἂν καί καλεῖται γενικά «Ἐκκλησία τῆς Ἀνατολῆς», ὅμως θεωρεῖται ὡς οἰκουμενική Ἐκκλησία. Δέν περιορίζεται ἀπό ἓνα πολιτικό τύπο, ἑλληνικό ἢ ἄλλο, ἀλλά θέλει νά ἀγκαλιάσει ὅλους τούς ἀνθρώπους, ὅλα τά ἔθνη ὅλης τῆς γῆς καί νά τά καταστήσει μέλη Της. Ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι τό φύραμα πολλῶν διαφόρων πολιτισμῶν καί γι' αὐτό θεωρεῖται καί ὡς πολιτιστικό πρότυπο τοῦ ἀνατολικοῦ χριστιανισμοῦ καί γι' αὐτό τό ἔργο τῆς Ὁρθόδοξης ἱεραποστολῆς ἐξελίχθηκε τόσο θαυμαστά: Ἐπειδή ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ὑπερ-ἐθνική καί ἐπειδή δέν ταυτίζεται μέ ὀρισμένο σχῆμα πολιτισμοῦ. Τά σχήματα εἶναι ποικίλλα, ἀλλά ἡ πίστη εἶναι μία.

5. Τέλος, γιά νά διδαχθεῖ κάποιος τήν θεολογία τῆς Ἐκκλησίας μας καί νά τήν κυοφορήσει σωστά, νά τήν κάνει, δηλαδή, «μυστική θεολογία», ὅπως εἶπαμε στήν ἀρχή, καί νά τήν ἐκδηλώνει μέ ἐνάρετη καί ἅγια ζωή, πρέπει νά βρεῖ ἓνα πεπαιδευμένο πνευματικό πατέρα, ἓνα «Στάρετς», πού λέγουν οἱ Ρῶσοι, ἓνα «Γέροντα», πού λέγουμε ἑμεῖς. Πολλοί φέρονται μέ τό ὄνομα αὐτό, ἀλλά ἀπό τήν ζωή τους καί ἀπό τά λόγια τους φαίνονται καθαρά ὅτι δέν εἶναι, γιατί δέν ἔχουν περάσει ἀπό κάθαρση καί ἄσκηση, ἀπό σωστή, δηλαδή, μοναχική ζωή καί πολιτεία, γι' αὐτό καί τα λόγια τους δέν ἔχουν καθόλου θεολογία. Τέτοιοι σωστοί καί ἅγιοι Γέροντες, στό χῶρο μας τώρα τελευταία, ἦταν οἱ ὅσοι πατέρες Παΐσιος καί Πορφύριος καί πατήρ Ἰάκωβος Τσαλίκης. Ἄς καταφεύγουμε στους βίους τους καί τήν διδασκαλία τους καί ἄς μαθητευόμαστε σ' αὐτούς. Μᾶς εἶναι ἀπλανεῖς διδάσκαλοι, γι' αὐτό καί τούς ἐμπιστευόμαστε ἀπολύτως, γιά νά ἀποφεύγουμε τά δύο αἰρετικά ἄκρα, τά ὁποία ταλαιπωροῦν σήμερα ἰδιαίτερα τόν χῶρο μας.

Μέ πολλές εὐχές, † Ὁ Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως Ἱερεμίας

1. Βλαδίμηρος Λόσκυ, *Ἡ Μυστική θεολογία τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας*, σ. 13.

Γιά πνευματική ἐπικοινωνία μαζί σας στείλετε, ἂν θέλετε, μήνυμα στό τηλ. 6976013647 καί θά ἀπαντήσω.

Τό παρόν περιοδικόν ἐκδίδει τό Ἱερόν Προσκύνημα Ἁγ. Θεοδώρας Βάστας Μεγαλοπόλεως πρὸς πνευματικὴν ὠφέλειαν τῶν προσκυνητῶν της.